

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci:

Eva Čermáková: *Duchovní hudba Domenica Sarriho v Čechách*, ÚHV F UK, Praha 2011, 2 svazky, 97s. textu + [35s.] a 117s.

Tématem diplomové práce Evy Čermákové je duchovní tvorba Domenica Sarriho, kterou autorka zkoumá ze dvou vzájemně se doplňujících hledisek. První se týká pramenů Sarriho duchovních děl v Čechách, kde je cílem autorky přehledná evidenci a vnější i vnitřní kritika. Druhé má v centru Sarriho skladbu *Dixit Dominus* v F dur a zaměřuje se na prohloubení charakteristiky Sarriho skladatelského umění a zároveň problematiku kompozice řečeného žalmu v první třetině 18. století.

Text práce je strukturován takto: po úvodu, který seznamuje čtenáře s tématem a naznačuje průběh kapitol, se autorka věnuje stavu bádání o problematice italské chrámové hudby v Čechách v první polovině 18. století obecně i reflexi Sarriho díla. Druhá kapitola přináší podrobný a stručně komentovaný přehled Sarriho kompozic dochovaných na území Čech (včetně několika přesahů na Moravu a do zahraničí). Ve třetí kapitole se pohled prohlubuje a soustředí na žalмовé kompozice – jsou pojednávány otázky datace, provenience, písářských rukou, úprav a možných vztahů mezi jednotlivými částmi rukopisů i mezi prameny vzájemně. Čtvrtá kapitola je nejrozsáhlejší – obsahuje strukturovanou analýzu Sarriho *Dixit Dominus* v F dur, které je zkoumáno v kontextu vybraných zhudebnění téhož žalmu od Sarriho předchůdců a současníků (A. Scarlatti, L. Leo, D. Terradellas, G. F. Handel, A. Vivladi, J. D. Zelenka). Sledovány jsou otázky celkové struktury, použitých kompozičních technik a řešení jednotlivých forem.

Podle současného stavu evidence pramenů se Sarriho duchovní dílo dochovalo především v Čechách, volba tématu diplomové práce a způsob zpracování jsou proto zcela adekvátní a přínosná. Výsledky práce naplňují vytčené cíle, zejména oceňují velmi pečlivou kritiku pramenů a prezentaci výsledků. Popis pramenů je velmi důkladný a invenční. Autorku vedl nejen k potřebnému rozlišení písářských rukou a tím i případným filiacím, ale i k nástinu jisté typologie, která sice bude vyžadovat další prověřování a zpřesňování, ale zejména pro začínající badatele může být velmi vhodnou pomůckou. Také zkoumání přípisů vedlo místy k formulacím přesvědčivých hypotéz o možných vlastnicích a výměně hudebnin a nabízí další podněty pro výzkum.

Nepočtená literatura k osobě Domenica Sarriho přivedla diplomantku i k samostatnému vyhledání a četbě tematicky vzdálenější a starší literatury, včetně v Praze nedostupných titulů. Projevila při tom potřebnou dávku kritického přístupu a nejednou v poznámkovém aparátu komentuje různé zajímavé detaily anebo chybné údaje. Naopak sama zůstává vzácně skromná ve svých zjištěních – jako příklad můžeme uvést informace o offertoriu *In hac excaelsa die* (s. 37), kde autorka mohla několikanásobně uplatnit své znalosti, jež získala zevrubným studiem této skladby a její spartací (kterou odevzdala jako dílčí práci během svých studií).

V analytických částech práce oceňují zájem o textovou složku, zejména její význam a možnosti ovlivnění utváření hudební makrostruktury a „dramaturgie“ skladby, kterou tento barvitý žalm nabízí. Komparační přístup umožnil autorce nastínit dobové kompoziční tendence a naznačit, jak postupuje Sarri. V analýzách nesestupuje než na úroveň stručného

popisu stavby základních forem – povaze melodické invence, rytmice, harmonii a dalším subtilnějším momentům se nevěnuje, což ale nebylo nutné a vzhledem k vymezení práce mohlo být spíše problematické. Sondy do hlavních třech kompozičních přístupů – tj. sborová homofonní věta, árie a (převážně) kontrapunktická věta – však mohly podle mého soudu být lehce obsažnější a přesnější a zejména názorněji zohlednit analogické plochy v dalších Sarriho zkoumaných dílech, včetně zařazení notových ukázek (řada zkoumaných děl není v edicích dostupná a autorka je studovala v pramenech). Získané závěry však jednoznačně představují obohacení dosavadních znalostí o Sarriho kompozičním uměním a problematice žalmové tvorby a kvalitní východisko pro další bádání.

Z hlediska stylistického oceňuji autorčinu snahu o lehkost a čtivost textu, domnívám se však, že větší koncentrace na stavbu argumentace a pointování výkladu by byla přínosná. (Například závěr kapitoly o stavu bádání na s. 24–25 by bylo asi vhodnější uzavřít jinak, než výčtem pramenů, kterými se zabýval Claudio Bacciagaluppi, neboť v následující kapitole se tyto informace hned opakují, doplňují a komentují.) Upozorňuji rovněž na výskyt poněkud „velkorysých“ formulací, tu stylistických neobratností, jinde nepřesností, které občas ruší anebo vedou k lehkým posunům významů či rozostření jádra výpovědi. (Dva příklady za všechny: (1) revizní zpráva k spartaci začíná větou „Díky kompletnímu dochování pramene bylo přistoupeno k jeho spartaci...“ a (2), na s. 17 hlavního textu, v návaznosti na Gayerovu hudební sbírku, autorka píše „...vlastník cenného notového materiálu měl stejně jako dnes větší šanci získat stálý, či dokonce vedoucí post na některém z pražských kůrů.“) Z dalšího kontextu výkladu je však většinou zřejmé, jak je vlastně ta nebo ona teze myšlena a čtenář se zorientuje. Celkovou hodnotu práce dále zvyšuje čtveřice příloh obsahující popis pramenů, fotografickou dokumentaci, tabulková schémata analyzovaných skladeb a spartace Sarriho *Dixit Dominus* v F dur. (V souvislosti se spartací dávám k diskusi otázku přepisu těch úseků v partu varhan, které jsou v C-klíči, do F-klíče.)

V souhrnném hodnocení je potřeba konstatovat, že Eva Čermáková svou prací přispěla k prohloubení znalosti dlouhodobě zanedbávané problematiky italské chrámové hudby. Vstoupila tak do právě se vzrůstající mezinárodní diskuse, a to nejen obrazně, ale i osobním kontaktem s kolegou Claudiem Bacciagaluppim a Gerhardem Poppem, což mj. vedlo i k realizaci spartované skladby na koncertě renomovaného souboru Sächsische Vocalensemble v Drážďanech a k jeho nahrávce. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Mgr. Marc Niubo, Ph. D.